

Nawoord door mevrouw G. FARASYN-SCHEPENS.

Ik wens hier een woord van dank te richten tot de heer Emile SMISSAERT voor zijn aanmoediging en professionele hulp bij het ontwarren van de soms onleesbare tekst die Daniël nagelaten heeft. Het was een zeer moeilijke klus die veel volharding vergde.

Jammer dat niet meer kaarten voorhanden zijn, waardoor de tekst soms moeilijk te volgen is. De kaart van 1829, door Daniël zelf opgemaakt, kan gebruikt worden als richtlijn om latere toestanden te kunnen volgen.

OOSTENDE TIJDENS DE EERSTE WERELDOORLOG (60)

door Aimé SMISSAERT (+)

De Duitsers zijn er wederom op...kluiten uit! Enkel twee staaltjes voor vandaag:

Mevrouw Aimé BEERBLOCK, wonende Koninklijkestraat 55, kreeg heden het bezoek van een matroos, die haar bevoel onmiddellijk naar de Kommandantur te komen. Alhoewel van niets wetend, ging zij er naartoe en ontmoette den heer politiekommissaris TANGHE, wien zij vroeg eenige oogenblikken te willen wachten.

In de Kommandantur vroeg men haar waarom zij verklaard had een onderofficier te zien ontbreken, in eene villa der Koninklijkestraat. Mevrouw BEERBLOCK, volkomen bewust van haar onschuld in die zaak, inkende. Daarop vroeg men haar inlichtingen over haren geldelijken toestand: "Heer kommissaris TANGHE, hier dichtbij wachtend, kan u daarover inlichten", was het antwoord. Heer TANGHE werd bijgeroepen en verklaarde dat Mevr. BEERBLOCK leven moest met de opbrengst van het seizoen. "'t Is goed, zei de Duitse bevelhebber, aangezien gij niet zeer bemiddeld zijt, moet ge maar 15 mark betalen, anders ware 't 500 mark!". En "bon gré, mal gré" mocht Mevr. BEERBLOCK 15 mark afspinnen...

Eenige dagen geleden woonde een Duitse officier, in gezelschap van twee jonge meisjes onzer stad, eene vertooning bij in den "Royal Cinema", Weststraat. Terwijl de zaal in de duisternis was gehuld, veroorloofde de officier zich zekere bewegingen: de uitbater van den Cinema diende daarover eene aanklacht in bij den heer onderkommissaris PAUWELS. Proces-verbaal werd opgemaakt en het stuk ondertekend door den h. Hoofdkommissaris DANNEEL. De Kommandantur stelde een onderzoek in, dat tot geen uitslag leidde. De heer DANNEEL, naar de Kommandantur geroepen, kreeg 300 mark boet omdat hij het proces wekwestie had geteekend!!...

Eergisteren werd Mevrouw Arthur FONTAINE, wier echtgenoot, klerk bij een onzer belangrijkste rederijen; uitlandig is, voor de Kommandantur gedaagd, onder betichting het reglement op de duiven te hebben overtreden. Zij werd veroordeeld tot 17 mark boet en daar zij verklaarde die som niet te bezitten, werd zij veroordeeld tot 4 dagen gevang. Zij had goed te zeggen dat zij verscheidene kleine kinderen had, de Duitser bleef doof voor alle smeekingen; de arme vrouw zit diensvolgens, sedert eergisteren in 't gevang en wordt slechts Maandag losgelaten.

M. Camiel PIESSEN, die verleden Zaterdag aangehouden werd, is heden losgelaten.

Zondag 11^e April 1915

HONDERD NEGENENZEVENTIGSTE DAG DER BEZETTING

Om 9 ure had in de HH. Petrus en Pauluskerk de duitsche militaire mis plaats, door een 300 tal soldaten bijgewoond. Daarentegen waren er weinig of geen soldaten tegenwoordig in den protestantschen eeredienst die om 10 ure in den anglikaanschen tempel der Langestraat plaats greep.

Een tien tal minuten voor 10 ure kwam een vliegtuig der Bondgenoten over de stad gevlogen. Er werd uitnemende hevig er op geschoten: het vliegtuig werd niet getroffen doch shrapnells die niet in de lucht ontploften en ten gronde neervielen mieken drie slachtoffers: een duitsch officier, die zich op den houtwerf over de hangaars Cockerill bevond, werd op den slag gedood. Een tweede shrapnell viel, dichtbij de tweede brug der De Meysluis, rechtover het huis van den havenmeester, al de ruiten van dit gebouw brekend en de hulpbrugwachter Polydore SAMYN (36 j. en vader van 7 kinderen) erg aan den voet kwetsend. De derde viel in 't kolenperk van 't Zeewezen, dicht bij de de kanons, de 13 jarige Honoré DEGRYSE (zoon eener weduwe der Liefkemoresstraat) erg aan den arm kwetsend. Beide gekwetsten werden, bij hoogdringendheid, naar het hospitaal van het "Hôtel de la Marine" overgebracht.

* * *

Ziehier nadere inlichtingen over de slachtoffers der duitsche shrapnells, deze morgen om 9 u. 50 gevallen: de hulp-brugdraaier Polydore SAMYN, wonende op het Sas-Slykens en vader van 7 minderjarige kinders, was sedert een drietal maanden in stadsdienst. Hij stond dicht bij de Leeuwenbrug (de tweede der bruggen aan de De Meysluis) te spreken met den knecht van M. H. SMIS-VALCKE, die daar met zijn rijtuigje een oogenblik vertoefde. De knecht hoorde de shrapnell ruischen en trachtte zich uit de voeten te maken: hij werd nochtans door een stuk getroffen en licht gekwetst. Wat SAMYN betreft, hij kreeg een stuk shrapnell tegen den linkervoet, die half werd afgerukt. Beide gekwetsten werden naar het hulphospitaal van het "Hôtel de la Marine" overgebracht, alwaar dokter VERHAEGHE onmiddellijk overging tot het afzetten van den gekwetsten voet.

Honoré DEGRYSE, een 15jarige knaap, wonende Liefkemoresstraat bij zijne moeder, de weduwe Karel DEGRYSE, ging naar de werkhuisen van het Zeewezen de wasch halen. Dicht bij de oesterputten gekomen hoorde hij de shrapnells ruischen en verschool zich onder een waggon: zulks baatte hem niet veel, want hij werd driemaal getroffen: een stuk shrapnell drong door den linker schouder, dicht bij den hals, een ander stuk trof hem in de lenden en een derde bracht hem eene lichte kwetsuur aan den arm toe. Hij werd onmiddellijk overgebracht naar het bureel van den oesterput Stracké, waar E.H. GHESQUIÈRE, onderpastoor op Sint Antonius (Vuurtoren) hem het H. Oliesel toediende. Kort daarna werd hij eveneens naar het hulphospitaal van het "Hôtel de la Marine" overgebracht. De jongen had juist 's morgens zijn Paschen gehouden. Over eenige jaren kwam zijn vader, klokluider te Ichteghem, bij 't luiden der klokken op deze gemeente, jammerlijk aan zijn einde.

* * *

Van 5 tot 7 ure had, in de HH. Petrus en Pauluskerk een orgelconcert plaats, gegeven op bevel der duitschers, door M. Leander VILAIN, orgelist der kerk. De duitschers hadden opzettelijk voor dit concert de welgekende fabrikant van orgels, M. SCHEYVEN zoon, van Brussel, doen afkomen ten einde het orgelspel te onderzoeken: hij vond alles volkomen in orde. Het orgelconcert weskwestie was met een liefdadig doel ingericht; de opbrengst was voorbestemd, de helft voor de duitsche veldhospitalen en de helft voor de armen van Oostende. Alhoewel de prijzen ver van overdreven waren (een mark voor de officieren en de burgers, 10 pfennig voor de soldaten) waren er heel weinig toehoorders; het programma – enkel godsdienstige stukken – was opperbest samengesteld, en men weet dat M. Leander VILAIN een meester in zijn vak is!

Deze avond rond 7 1/4 ure trokken Duitschers, bij middel eener touw, uit de Visscherskaai het lijk op van een Duitsche marine-officier. Nadat het lijk ruim een uur lang zonder overdekt te zijn geworden, op de straatsteenen was blijven liggen, werd het in auto naar de Duivenschiëting, waar zooals men weet, de Duitschers een doodenhuis hebben, overgebracht.

Maandag 12^e April 1915

HONDERD EN TACHTIGSTE DAG DER BEZETTING

Ten stadhuize is een bericht aangeplakt dat de oude kasbons der stad slechts den 3n Mei, in plaats van den 15n April, tegen nieuwe kasbons zullen worden uitgewisseld.

Heden en morgen, van 2 tot 4 ure namiddag, wordt ten stadhuize een trimester pensioen uitbetaald aan de gepensionneerden van den Staat.

* * *

Volgens bericht is heden uitgeveerdigd:

BERICHT

BEVOORRADING IN BROOD PRIJS VAN BROOD EN MEEL

Het College van Burgemeester en Schepenen der Stad Oostende.

Gezien het verslag van het Bevoorrading-Comiteit, waaruit blijkt dat door de verhooging van den prijs van het meel het noodig is dezen van het brood insgelijks te verhoogen;

Gezien artikel 9 van de verordening op de bevoorrading van brood vastgesteld door den Gemeenteraad in zitting van 8 December 1914;

Besluit:

Te rekenen van 15 April 1915 zal de prijs van het brood gebracht worden op 47 centiemen de kilo, en die van het meel op 50 frank de 100 kilos.

Gedaan in zitting van 2 April 1915.

Namens het College:

De Secretaris,
Fr. THONÉ

De Burgemeester,
A. LIEBAERT

* * *

Heden werd de herbergier GILLARD der Vander Sweepplaats, verleden Maandag aangehouden, in vrijheid gesteld. Men had beweerd dat hij veroordeeld was geworden tot een jaar vestingstraf en duizend mark boet; bovendien dat al het geld dat hij in huis had aangeslagen was geworden en zijne herberg niet meer mocht heropend worden. Zooveel woorden, zooveel onnauwkeurigheden: wel is waar werd zijne herberg Dinsdag gesloten, doch zij mag heropend worden; de inhoud der tooglade werd Maandag medegenomen, doch Dinsdag reeds terug in d'handen van Mevrouw GILLARD besteld, en wat M. GILLARD zelf betreft, met 8 dagen opsluiting en 10 markt boet is hij er van af gekomen.

* * *

Een voorbeeld van Duitsche eerlijkheid:

Wij schreven dat de Duitschers bij M. Juvenal DORCHAIN, 4 Sint Sebastiaanstraat, groote hoeveelheden koper opeischten. In de samentelling waren zij van 100 kilos gemist, ten nadeele van M. DORCHAIN. Deze laatste heeft het onmogelijke gedaan om den misslag te herstellen, doch

vruchteloos: de Duitsers, alhoewel den beganen misslag erkennend, blijven halsstarrig weigeren de gegeven bon te veranderen. M. DORCHAIN zal nu trachten een paspoort voor Brussel te bekomen, ten einde zijnen nood te gaan klagen aan von BISSING, algemeene gouverneur van België.

De kroonprins van Saksen, een 22 jarige jongeling, baard- en knevelloos, met sympathiek voorkomen, is heden in stad geweest met admiraal VON SCHRÖDER, gouverneur van West-Vlaanderen. 's Namiddags bezocht hij het Officier's Kasino van het Marinekorps (in de "Société Littéraire" op het stadhuis). Het dagelijksch concert was juist aan den gang: het muziek speelde het saksisch lied. De kroonprins bleef nagenoeg een half uur in het Kasino en vertrok dan in auto.

Dinsdag 13e April 1915

HONDERD EEN EN TACHTIGSTE DAG DER BEZETTING

Te rekenen van heden is de heer Arthur VANDYCKE, gemeenteraadslid, door de Duitsers aangesteld als burgemeester van het gedeelte van Mariakerke gelegen voorbij de Northlaan. De Duitse overheid is van oordeel dat dit deel, voor wat de bestuursaangelegenheden betreft, te ver van het midden der stad is afgelegen. Het verbod langer dan 5 ure van den namiddag open te zijn is opgeheven voor wat de herbergen betreft van het gedeelte der stad gelegen tusschen de Stuiversstraat en de Northlaan. De heer VANDYCKE zal zich, voor welke zaak ook, moeten wenden tot de Kommandantur, ingericht in soort kelderingen gemaakt onder het Museum Stracké. Als eerste werk moet hij zorgen voor het kuischen der grachten, voor het inrichten van eenen policiedienst, enz.

Volgend schrijven werd heden door de zorgen van het Onderstandkomiteit naar de bakkers gestuurd:

Onderstandcomiteit van Oostende

Oostende, den 13 April 1915

Mijnheeren,

Gezien de prijsverhooging van het meel heeft het Onderstandcomiteit besloten den prijs van het brood in evenredigheid met den eerstgenoemden te brengen. Wij zijn van meening, Mijnheeren, dat de prijs van 45 centiemmen per Kg. wel de gepaste is, aangezien deze toelaat dezelfde winst te genieten als voorheen.

Wij verzoeken U tevens voortaan zelf persoonlijk het bedrag uwer facturen den Zondag op het gestelde uur te willen in ontvang nemen, en er geene kinderen of vreemde personen mede te belasten. Immers wij drukken er op dat geen gevolg zal gegeven worden aan de klachten nopens de betaling, nadat deze geschied is.

Om geene redenen mag een bakker nalaten regelmatig, ieder Zondag, het bedrag zijner facturen te ontvangen; want in het begin der navolgende week zullen al de facturen, de nietbetaalde zoowel als de betaalde ingediend worden en de betaling ervan tot eenen onbepaalden tijd uitgesteld zijn.

De nieuwe prijsverhooging van het brood zal in voege treden van af Maandag, den 19 April, in de plaats van den 15. De bakkers zullen hierom hun meel aan den prijs van 40 frank voort ontvangen tot dien datum.

Om allen misverstand te voorkomen bidden wij de Heeren afgevaardigden aan de bakkers te vragen, dat zij aan de binnenzijde hunner vitrien, eenen band aanplakken, die vermeld dat de prijs van 47 centiemmen per kg. brood eerst van af Maandag in voege treedt. Zoo zal ook de bijzondere burger genoegzaam ingelicht zijn.

Er zal voortaan maar eene soort broodbons meer uitgegeven worden. Zij zullen alle het bijzonder teeken dragen.

Uitzondering bestaat nog alleen voor de kaarten met den stempel "Weldadigheid", omdat deze in het Weldadigheidsbureel op het einde van iedere maand betaald worden.

Na Zondag zijn geene oude kaarten meer geldig. Daarom zetten wij U aan al de oude kaarten, zonder eene enkele uitzondering Zondag aanstaande in te dienen.

Om alle bakkers, ook degene die Zondag brood uitleveren, in de mogelijkheid te stellen al hunne oude kaarten in te dienen, zal de zitting van Zondag den 18 April, tot 1 uur (duitsch uur) duren.

Aanvaardt, Mijnheeren, de uitdrukking onzer gevoelens van achting.

Voor het Onderstandcomiteit

De Secretaris
L. DEMAECCKER

De Voorzitters
H. DEVRIESE
Ach. CAMERLYNCK